

వధురః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః ॥౧౮॥ ఆసీత్ । పశ్చదశభిరితిపశ్చదశ-భిః । అస్తువత ।
 క్షత్రమ్ । అస్సృజ్యత । ఇన్ద్రః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః । ఆసీత్ । సప్తదశభిరితిసప్తదశ-భిః ।
 అస్తువత । పశవః । అస్సృజ్యన్త । ధృవాస్పతిః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః । ఆసీత్ । నవదశభిరితి
 నవదశ-భిః । అస్తువత । శూద్రార్యావితీశూద్ర-అర్యౌ । అస్సృజ్యేతామ్ । అహూరాత్రేత్య
 వాః-రాత్రే । అధిపత్నీరిత్యధి-పత్నీ । ఆస్మామ్ । ఏకవిగ్ంశత్యేత్యేక-విగ్ంశత్యా । అస్తువత ।
 ఏకశపాత్యేక-శపాః । పశవః । అస్సృజ్యన్త । వరుణః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః । ఆసీత్ ।
 త్రయోవిగ్ంశత్యేతిత్రయః-విగ్ంశత్యా । అస్తువత । క్షుద్రాః । పశవః । అస్సృజ్యన్త । పూషా ।
 అధిపతిరిత్యధి-పతిః । ఆసీత్ । పశ్చవిగ్ంశత్యేతిపశ్చ-విగ్ంశత్యా । అస్తువత । ఆరణ్యః ।
 పశవః । అస్సృజ్యన్త । వాయుః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః । ఆసీత్ । సప్తవిగ్ంశత్యేతిసప్త-విగ్ంశత్యా
 అస్తువత । ద్యావాపృథివీరిత్యిద్యావా-పృథివీ । వీతి ॥౧౯॥ ఇతామ్ । వసవః । రుద్రాః ।
 ఆదిత్యాః । అను । వీతి । ఆయన్న్ । తేషామ్ । అధిపత్యమిత్యాధి-పత్యమ్ । ఆసీత్ । నవవిగ్ంశత్యేతి
 నవ-విగ్ంశత్యా । అస్తువత । వనస్పతయః । అస్సృజ్యన్త । సోమః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః ।
 ఆసీత్ । ఏకత్రిగ్ంశత్యేక-త్రిగ్ంశతా । అస్తువత । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । అస్సృజ్యన్త । యావానామ్
 చ । అయావానామ్ । చ । అధిపత్యమిత్యాధి-పత్యమ్ । ఆసీత్ । త్రయన్దిగ్ంశతేతిత్రయః-
 త్రిగ్ంశతా । అస్తువత । భూతాని । అశామ్యన్న్ । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । పరమేష్ఠీ ।
 అధిపతిరిత్యధి-పతిః । ఆసీత్ ॥౨౦॥ సంవధురోఽధిపతిర్విపశ్చత్రిగ్ంశచ్చ ॥౨౦॥

ఇయమ్ । ఏవ । సా । యా । ప్రథమా । వ్యాచ్చదితివి-జిచ్చత్ । అన్తః । అస్మామ్ ।
 చరతి । ప్రవిష్టేతి ప్ర-విష్టా ॥ వధూః । జజాన్త । నవగదితీనవ-గత్ । జనీత్రీ । ప్రయః ।
 ఏనామ్ । ఘృహీమానః । సచన్త ॥ ఛన్తస్వతీరితి । ఉషసా । పేషితానేఇతి । సమానాని ।

యోనీమ్ । అన్వితి । సజ్జరన్తిఇతిసమ్-చరన్తి ॥ సూర్యపత్నీఇతిసూర్య-పత్నీ । వీతి ।
 చరతః । ప్రజానతీఇతిప్ర-జానతీ । కేతుమ్ । కృత్వానేఇతి । అజరేఇతి । భూరీరేతసేతిభూరీ-
 రేతసా ॥ ఋతస్య । పన్థామ్ । అన్వితి । తిస్రః । ఏతి । అగ్రః । త్రయః । ఘర్మాసః । అన్వితి ।
 జ్యోతిషా । ఏతి । అగ్రః ॥ ప్రజామితిప్ర-జామ్ । ఏకా । రక్షతి । ఊర్ధ్వమ్ । ఏకా ॥ ౨౦ ॥
 వ్రతమ్ । ఏకా । రక్షతి । దేవయూనామితిదేవ-యూనామ్ ॥ చతుష్టోమఇతిచతుః-స్తోమః ।
 అభవత్ । యా । తురీయా । యజ్ఞస్య । పక్షౌ । ఋషయః । భవన్తి ॥ గాయత్రీమ్ । త్రిష్టభమ్ ।
 జగతీమ్ । అనుష్టుభమిత్యను-స్తుభమ్ । బృహత్ । అర్కమ్ । యుజ్ఞానాః । సుపః । ఏతి ।
 అభరన్తి । ఇదమ్ ॥ పృథ్విరితిపృథ్వి-భిః । ధాతా । వీతి । దధౌ । ఇదమ్ । యత్ । తాసామ్ ।
 స్వస్త్వాః । అజనయత్ । పృథ్విపృథ్విరితిపృథ్వి-పృథ్వి ॥ తాసామ్ । ఉ । యన్తి । ప్రయవేదేతిప్ర-
 యవేన । పృథ్వి । నానా । రూపాణి । క్రతవః । వసానాః ॥ త్రిగ్శతమ్ । స్వసారః । ఉపేతి ।
 యన్తి । నిష్కృతమితినిః-కృతమ్ । సమానమ్ । కేతుమ్ । ప్రతిముఞ్చమానాఇతిప్రతి-
 ముఞ్చమానాః ॥ ౨౧ ॥ ఋతూన్ । తన్వతే । కవయః । ప్రజానతీరితిప్ర-జానతీః । మధ్యేఛన్తస-
 ఇతిమధ్యే-ఛన్తసః । పరీతి । యన్తి । భాస్వతీః ॥ జ్యోతిష్మతీ । ప్రతీతి । ముఞ్చతే । నభః ।
 రాత్రీ । దేవీ । సూర్యస్య । వ్రతానీ ॥ వీతి । పశ్యన్తి । పశవః । జాయమానాః । నానారూపాఇతి
 నానా-రూపాః । మాతుః । అస్యాః । ఉపస్థఇత్యుప-స్థే ॥ ఏకాష్టకేత్యేక-అష్టకా । తపసా ।
 తప్యమానా । జజాన । గర్భమ్ । మహిమానమ్ । ఇన్ద్రమ్ ॥ తేన । దస్యూన్ । వీతి । అసహన్త ।
 దేవాః । హన్తా । అసురాణామ్ । అభవత్ । శచీభిరితిశచి-భిః ॥ అనానుజామిత్యనాను-జామ్ ।
 అనుజామిత్యను-జామ్ । మామ్ । అకర్త । సత్యమ్ । వదన్తి । అన్వితి । ఇచ్చే । ఏతత్ ॥
 భూయాసమ్ ॥ ౨౨ ॥ అస్య । సుమతావితిసు-మతౌ । యథా । యూయమ్ । అన్యా । మః ।

అన్యమ్ । అతీతి । మా । ప్రేతి । యుక్త ॥ అభూత్ । మమ । సుమతావితిసు-మతౌ ।
 విశ్వవేదాఇతివిశ్వ-వేదాః । అప్య । ప్రతిష్ఠామితిప్రతి-స్థామ్ । అవేదత్ । హి । గ్రాధమ్ ॥
 భూయాసమ్ । అన్య । సుమతావితిసు-మతౌ । యథా । యూయమ్ । అన్య । వః । అన్యమ్ ।
 అతీతి । మా । ప్రేతి । యుక్త ॥ పఞ్చ । పృష్ఠీరితివి-ఉష్ఠీః । అన్వితి । పఞ్చ । దోహః । గామ్ ।
 పఞ్చనామ్నీమితిపఞ్చ-నామ్నీమ్ । ఋతవః । అన్వితి । పఞ్చ ॥ పఞ్చ । దిశః । పఞ్చదశనేతి
 పఞ్చ-దశన । క్షప్తాః । సమానమూర్ధ్విరితిసమాన-మూర్ధ్విః । అభీతి । లోకమ్ । ఏకమ్ ॥ ౨౪ ॥
 ఋతస్య । గర్భః । ప్రథమా । వ్యూహపీఠీవి-ఉపహీ । అపామ్ । ఏకా । మహిమాసేమ్ ।
 బిభర్తి ॥ సూర్యస్య । ఏకా । చరతి । నిష్ప్రత్యేష్యితినిః-కృతేషు । ఘర్మస్య । ఏకా । సవితా ।
 ఏకామ్ । నీతి । యచ్చతి ॥ యా । ప్రథమా । వ్యాచృదితివి-ఔచ్చత్ । సా । ధేనుః । అభవత్ ।
 యమే ॥ సా । నః । పయస్వతీ । ధుక్త్వా । ఉత్తరాముత్తరామిత్యత్తరామ్-ఉత్తరామ్ । సమీమ్ ॥
 శుక్రప్రభేతిశుక్ర-ఋషభా । నభసా । జ్యోతిషా । ఏతి । అగ్రాత్ । విశ్వరూపేతివిశ్వ-రూపా ।
 శబ్దః । అగ్నికేతురిత్యగ్ని-కేతుః ॥ సమానమ్ । అర్థమ్ । స్వప్రస్యమానేతిసు-అప్రస్యమానా ।
 బిభ్రతీ । జరామ్ । అజరే । ఉషః । ఏతి । అగాః ॥ ఋతూనామ్ । పత్నీ । ప్రథమా । ఇయమ్ ।
 ఏతి । అగ్రాత్ । అహ్నమ్ । నేత్రీ । జనిత్రీ । ప్రజానామితిప్ర-జానామ్ ॥ ఏకా । సతీ । బహుధేతి
 బహు-ధా । ఉషః । వీతి । ఉచ్చసి । అజీర్ణా । త్వమ్ । జరయసి । సర్వమ్ । అన్యత్ ॥ ౨౫ ॥

॥ ఉర్ధ్వమేకాప్రతిముఞ్చమానాభూయాసమేకమృత్యేకాన్నవిగేశతిశ్చ ॥ ౧౧ ॥

అగ్నే । జాతాన్ । ప్రేతి । నుద । నః । సపత్నాన్ । ప్రతీతి । అజాతాన్ । జాతవేద
 ఇతిజాత-వేదః । నుదస్య ॥ అశ్వేఇతి । దీదిహి । సుమనాఇతిసు-మనాః । అహేదన్మి । తవ ।
 స్థామ్ । శర్మన్మి । త్రివరూథఇతిత్రి-వరూథః । ఉద్బిదిత్యుత్-భిత్ ॥ సహసా । జాతాన్ ।

ప్రేతి । నుద । నః । సపత్నాన్ । ప్రతితి । అజాతాన్ । జాతవేదరతిజాత-వేదః । నుదస్య ॥
 అధీతి । నః । బ్రూహి । సుమనస్యమానరతిసు-మనస్యమానః । వయమ్ । స్వామ । ప్రేతి ।
 నుద । నః । సపత్నాన్ ॥ చతుశ్చత్వారిగ్ంశతిచతుః-చత్వారిగ్ంశః । స్తోమః । వర్చః ।
 ద్రవిణమ్ । ధోదశః । స్తోమః । ఓజః । ద్రవిణమ్ । పృథివ్యా । పురిషమ్ । అసి ॥ ౨౬ ॥ అఘ్నః ।
 నామ ॥ ఏవః । ఛన్దః । వరివః । ఛన్దః । శమ్మూరితిశమ్-భూః । ఛన్దః । పరిభూరితిపరి-భూః ।
 ఛన్దః । ఆచుత్ । ఛన్దః । మనః । ఛన్దః । వ్యచః । ఛన్దః । సిన్ధుః । ఛన్దః । సముద్రమ్ । ఛన్దః ।
 సల్లిలమ్ । ఛన్దః । సంయదితిసమ్-యత్ । ఛన్దః । వియదితివి-యత్ । ఛన్దః । బ్రాహ్మత్ ।
 ఛన్దః । రథన్తరమితిరథమ్-తరమ్ । ఛన్దః । నికాయఇతిని-కాయః । ఛన్దః । విపథఇతివి-
 పథః । ఛన్దః । గిరః । ఛన్దః । భ్రజః । ఛన్దః । సప్టుబితిస-స్తుప్ । ఛన్దః । అనుష్టుబిత్తను-స్తుప్ ।
 ఛన్దః । కకుత్ । ఛన్దః । త్రికకుదితిత్రి-కకుత్ । ఛన్దః । కావ్యమ్ । ఛన్దః । అజ్ఞాపమ్ । ఛన్దః ॥ ౨౭ ॥
 పదపక్షిరితిపద-పక్షిః । ఛన్దః । అక్షరపక్షిరిత్తక్షర-పక్షిః । ఛన్దః । విష్టారపక్షిరితి
 విష్టార-పక్షిః । ఛన్దః । క్షురః । భృజాన్ । ఛన్దః । ప్రచుత్ । ఛన్దః । పక్షః । ఛన్దః । ఏవః ।
 ఛన్దః । వరివః । ఛన్దః । వయః । ఛన్దః । వయస్పదితివయః-కృత్ । ఛన్దః । విశాలమితివి-
 శాలమ్ । ఛన్దః । విపృర్థాఇతివి-స్పర్థాః । ఛన్దః । ఛదిః । ఛన్దః । దూరోహణమితిదుః-రోహణమ్ ।
 ఛన్దః । తన్త్రమ్ । ఛన్దః । అజ్ఞాజ్ఞమ్ । ఛన్దః ॥ ౨౮ ॥ అస్యజ్ఞాపఞ్చన్త్రయన్ద్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

అగ్నిః । వృత్రాణి । జుష్టనత్ । ద్రవిణస్యః । విపన్యయేతివి-పన్యయా ॥ సమిద్ధఇతిసమ్-
 ఇద్ధః । శుక్రః । ఆహుతఇత్యా-హుతః ॥ త్వమ్ । స్తోమ । అసి । నతృతిరితిసత్-పతిః । త్వమ్ ।
 రాజా । ఉత । వృత్రహేతివృత్ర-హా ॥ త్వమ్ । భద్రః । అసి । క్రతుః ॥ భద్రా । తే । అగ్నే ।
 స్వనీకేతిసు-అనీక । సన్ధిగితిసమ్-ధృక్ । ఘోరస్య । సతః । విషణస్య । చారు ॥ న । యన్

తే । శోచిః । తమసా । వరస్త । న । ధ్వస్యానః । తనువీ । రేపః । ఏతి । ధుః ॥ భద్రమ్ । తే । అగ్నే ।
 సహసిన్న్ । అనీకమ్ । ఉపాతే । ఏతి । రోచతే । సూర్యస్య ॥ ౨౯ ॥ రుశత్ । ధృశే । దధృశే ।
 నక్తయా । చిత్ । అరూక్షితమ్ । ధృశే । ఏతి । రూపే । అస్మిమ్ ॥ సః । ఏనా । అనీతేన ।
 సువిదత్ర ఇతి సు-విదత్రః । అస్మి ఇతి । యష్టా । దేవాన్ । ఆయజిష్ట ఇత్యా-యజిష్టః । స్వస్తి ॥
 అద్యః । గోపా ఇతి గో-పాః । ఉత । నః । పరస్యా ఇతి పరః-పాః । అగ్నే । ద్యుమదితి
 ద్యు-మత్ । ఉత । రేవత్ । దిదీహి ॥ స్వస్తి । నః । దివః । అగ్నే । పృథివ్యా । విశ్వా యురితి
 విశ్వ-అయుః । ధేహి । యజథాయ । దేవ ॥ యత్ । సీమహి । దివిజాతేతి దివి-జాత ।
 ప్రశస్తమితి ప్ర-శస్తమ్ । తత్ । అస్మాసు । ద్రవిణమ్ । ధేహి । చిత్రమ్ ॥ యథా । హోతః ।
 మనుషః ॥ ౩౦ ॥ దేవతాతేతి దేవ-తాతా । యజ్ఞేభిః । సూనో ఇతి । సహసః । యజాసి ॥ ఏవా ।
 నః । అద్య । సమనా । సమానాన్ । ఉశన్న్ । అగ్నే । ఉశతః । యక్షి । దేవాన్ ॥ అగ్నిమ్ ।
 ఈదే । పురోహితమితి పురః-హితమ్ । యజ్ఞస్య । దేవమ్ । ఋత్విజమ్ ॥ హోతారమ్ ।
 రత్నధాతమమితి రత్న-ధాతమమ్ ॥ వృషా । సోమ । ద్యుమానితి ద్యు-మాన్ । అసి । వృషా ।
 దేవ । వృషప్రత ఇతి వృష-ప్రతః ॥ వృషా । ధర్మాణి । దధిషే ॥ సాస్తవనా ఇతి సామ్-తవనాః ।
 ఇదమ్ । హవిః । మరుతః । తత్ । జుజుప్సన్ ॥ యుష్మాక । ఉతి । రిశాదస ఇతి రిశ-అదసః ॥
 యః । నః । మర్తః । వసవః । దుర్వృణాయురితి దుః-వృణాయుః । తిరః । సత్యాని ।
 మరుతః ॥ ౩౧ ॥ జిఘాగ్ంసాత్ ॥ ద్రుహః । పాశమ్ । ప్రతీతి । సః । ముచీష్ట । తపేష్వేన ।
 తపసా । హస్తన । తమ్ ॥ సంవత్సరీణా ఇతి సం-వత్సరీణాః । మరుతః । స్వర్యా ఇతి సు-
 అర్యా । ఉరుక్షయా ఇత్యురు-క్షయాః । సగణా ఇతి స-గణాః । మానుషేషు ॥ తే । అస్మత్ ।
 పాశాన్ । ప్రేతి । ముజ్చన్తు । అగ్ంహసః । సాస్తవనా ఇతి సామ్-తవనాః । ముద్దిరా ।

మూర్తయిష్టవః ॥ పిప్రీహి । దేవాన్ । ఉశతః । యవిష్ట । విద్వాన్ । ఋతున్ । ఋతుపత
 ఇత్యు-పతే । యజ । ఇహ ॥ యే । దైవ్యాః । ఋత్విజః । తేభిః । అగ్నే । త్వమ్ ।
 హోతృణామ్ । అసి । ఆయజిష్టఇత్యా-యజిష్టః ॥ అగ్నే । యత్ । అద్య । విశః । అధ్వరస్య ।
 హోతః । పావక ॥ ౩౨ ॥ శోచే । వేః । త్వమ్ । హి । యత్యా ॥ ఋతా । యజాసి । మహినా ।
 వీతి । యత్ । భూః । హవ్యా । వహ । యవిష్ట । యా । తే । అద్య ॥ అగ్నినా । రయమ్ ।
 అశ్వవత్ । పోషమ్ । ఏవ । దివేదీవఇతిదివే-దివే ॥ యశస్మ్ । వీరపత్రమమితివీరపత్-
 తమమ్ ॥ గయస్సానఇతిగయ-స్సానః । అమీవహేత్యమీవ-హా । వసువిదితివసు-విత్ ।
 పుష్టివర్ధనఇతిపుష్టి-వర్ధనః ॥ సుమిత్రఇతిసు-మిత్రః । సోమ । నః । భవ ॥ గృహమేధాస
 ఇతి గృహ-మేధాసః । ఏతి । గత । మరుతః । మా । అపేతి । భూతన ॥ ప్రముఞ్చస్తఇతిప్ర-
 ముఞ్చస్తః । నః । అగ్ంహసః ॥ పూర్వభిః । హి । దదాశిమ । శరద్ధిరితిశరత్-భిః ।
 మరుతః । వయమ్ ॥ మహాభిరితిమహా-భిః ॥ ౩౩ ॥ చర్షణీనామ్ ॥ ప్రేతి । బుద్ధియా ।
 ఈరతే । వః । మహాగ్ంసి । ప్రేతి । నామాని । ప్రయజ్యవఇతిప్ర-యజ్యవః । తిరధ్వమ్ ॥
 సహస్రియమ్ । దమ్యమ్ । భాగమ్ । ఏతమ్ । గృహమేధీయమితిగృహ-మేధీయమ్ ।
 మరుతః । జుషధ్వమ్ ॥ ఉపేతి । యమ్ । ఏతి । యువతిః । సుదక్షమితిసు-దక్షమ్ । దోషా ।
 వస్తోః । హవిష్మతీ । పుతాచీ ॥ ఉపేతి । స్వా । ఏనమ్ । అరమతిః । వసూయరితి వసు-
 యుః ॥ ఇమోఇతి । అగ్నే । వీతతమానీతివీత-తమాని । హవ్యా । అజస్రః । వక్షి । దేవతాతిమితి
 దేవ-తాతిమ్ । అచ్చ ॥ ప్రతీతి । నః । ఈమ్ । సురభీణి । వియన్తు ॥ క్రిడమ్ । వః । శర్వః ।
 మారుతమ్ । అనర్వాణమ్ । రథేశుభమితిరథే-శుభమ్ ॥ ౩౪ ॥ కణ్వః । అభి । ప్రేతి ।
 గాయత ॥ అత్యాసః । న । యే । మరుతః । స్వర్ణః । యక్షదృశఇతియక్ష-దృశః । న ।

శుభయన్త । మర్యాః ॥ తే హర్మ్యస్థానహర్మ్య-స్థాః । శిశవః । న । శ్రుత్రాః । వధానః । న ।
 ప్రక్రీడినఇతిప్ర-క్రీడినః । పయోధాఇతిపయః-ధాః ॥ ప్రేతి । ఏషామ్ । అజ్యేషు । విధురా ।
 ఇవ । రేజతే । భూమిః । యామేషు । యత్ । హ । యుజ్యతే । శుభే ॥ తే । క్రిదయః । ధునయః ।
 భ్రాజద్యుష్టయఇతిభ్రాజత్-ఋష్టయః । స్వయమ్ । మహిత్యమితిమహి-త్యమ్ । పనయన్త ।
 ధూతయః ॥ ఉపహ్వరేష్యిత్కుప-హ్వరేషు । యత్ । అచిధ్యమ్ । యయిమ్ । పయః । ఇవ ।
 మరుతః । కేన ॥ ౩౫ ॥ చిత్ । పథా ॥ శ్చోతన్తి । కోశాః । ఉపేతి । పః । రథేషు । ఏతి । ఘృతమ్ ।
 ఉక్షత । మధువర్ణమితిమధు-వర్ణమ్ । అర్చతే ॥ అగ్నిమగ్నిమిత్యగ్నిమ్-అగ్నిమ్ । హవీమభిరితి
 హవీమ-భిః । సదా । హవన్త । విశ్వతీమ్ ॥ హవ్యవాహమితిహవ్య-వాహమ్ । పురుషియమితి
 పురు-షియమ్ ॥ తమ్ । హి । శశ్వన్తః । ఈడతే । స్రుచా । దేవమ్ । ఘృతశ్చుతేతిఘృత-శ్చుతా ॥
 అగ్నిమ్ । హవ్యాయ । వోధవే ॥ ఇన్ద్రాగ్నిఇతిన్ద్ర-అగ్ని । రోచనా । దివః । శ్శథత్ । వృత్రమ్ ।
 ఇన్ద్రమ్ । పః । విశ్వతః । పరీతి । ఇన్ద్రమ్ । నరః । విశ్వకర్మన్నితివిశ్వ-కర్మన్ । హవిషా ।
 వావృధానః । విశ్వకర్మన్నితివిశ్వ-కర్మన్ । హవిషా । వర్ధనేన ॥ ౩౬ ॥ సూర్యస్యమనుషోమరుతః
 పావకమహాభీరథేశుభజ్యేనపట్నత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౩౭ ॥

అపాన్త్యేమన్నయంపురఃప్రాచీద్రువక్షితిస్త్రవిరిన్ద్రాగ్నిమాచన్తఅశున్తివృద్గ్నోగోఽ
 స్యేకయేయమేవసాయాఽగ్నేజాతానగ్నిర్వృత్రాణిత్రయోదశ ॥ ౩౮ ॥

అపాన్త్యేన్ద్రాగ్ని ఇయమేవ దేవతాతాపట్రిగ్ంశత్ ॥ ౩౯ ॥

॥ అపాన్త్యేమన్హవిషావర్ధనేన ॥

॥ హరిఃఓమ్ ॥ తథ్యత్ ॥

తృతీయప్రశ్న స్సమాప్తః